

Jost, Henryk

"Walenty Roździeński i jego poemat hutniczy z 1612 r.", Jerzy Piaskowski, Katowice 1985 : [recenzja]

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 31/3-4, 896-897

1986

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

stomatologów (zwłaszcza filmy i przezrocza). Są tu także tłumaczone prace autorów zagranicznych i prace polskich autorów wydane za granicą. Bibliografia obejmuje druki zwarte (książki, wydawnictwa powielone i ulotne), fragmenty druków zwartych (rozprawy, rozdziały) oraz filmy i przezrocza.

Po częściach wprowadzających, napisanych przez Kazimierza Dominika, Syma Wajsa i Alicję Kopycką, która uzupełniła i zredagowała zebrany materiał bibliograficzny, następuje wykaz ważniejszych skrótów, spis wykorzystanych czasopism i skróty ich tytułów, właściwa bibliografia, przegląd (krótki) czasopism stomatologicznych 1946—1981, indeks działów, indeks filmów i przezroczy, indeks serii, indeks instytucji sprawczych, indeks autorów.

Bibliografia jest uszeregowana chronologicznie z podziałem na lata. W ramach każdego rocznika jest ona ułożona według 14 działów, a w ramach działów — chronologicznie. Działy są następujące: Anatomia i fizjologia stomatologiczna; Błona śluzowa; Chirurgia stomatologiczna i szczękowa; Historia stomatologii; Materiały i narzędzia stomatologiczne; Ortopedia szczękowa (ortodoncja); Oświata zdrowotna; Paradontologia; Protetyka stomatologiczna; Rentgenologia stomatologiczna; Różne; Stomatologia dziecięca; Stomatologia ogólna; Stomatologia zachowawcza. Wymieniono 932 opisy bibliograficzne. Przy wielu z nich znajdują się adnotacje treściowe lub analizy omawiające. Przy poszczególnych pozycjach są wymienione dotyczące ich recenzje.

Książkę wydrukowano na dobrym białym papierze. Nakład wynosi 300 egzemplarzy.

Przy gromadzeniu materiałów Autor opierał się na *Polskiej Bibliografii Lekarskiej*, katalogach zbiorów ważniejszych bibliotek warszawskich, bibliografiach publikacji naukowych wydawanych przez poszczególne Akademie Medyczne, katalogach filmów i przezroczy medycznych — wydawanych przez Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich i konsultacjach telefonicznych pracowników bibliotek Akademii Medycznych. Nie korzystał natomiast z wydawnictw bibliograficznych Biblioteki Narodowej. W rezultacie nie wyłowił wszystkich recenzji. Np. przy opisie skryptu Zbigniewa Pankiewicza pt. *Zarys historii medycyny dla studentów Oddziału Stomatologicznego* (Łódź 1970) nie wymienił jego recenzji ogłoszonej przez Teresę Ostrowską w „Kwartalniku Historii Nauki i Techniki” w 1972 r.

Autor zastrzegł się w przedmowie, że nie uwzględnia w bibliografii artykułów (z wyjątkiem recenzji). Postąpił jednak niekonsekwentnie, gdyż kilka takich artykułów wymienił (np. pozycja 4, 6, 16, 23).

Niemniej jednak bibliografia Syma Wajsa jest wartościową pozycją, która niewątpliwie będzie służyła lekarzom, studentom, pomocniczemu personelowi stomatologicznemu, bibliotekarzom i pracownikom informacji naukowej.

Teresa Ostrowska
(Warszawa)

Jerzy Piaskowski: *Walenty Roździeński i jego poemat hutniczy z 1612 r.* Katowickie Towarzystwo Społeczno-Kulturalne. Katowice 1985, 32 ss+7 ilustr.

Niewielka broszura prof. Piaskowskiego jest doskonałą popularyzacją Roździeńskiego i jego poematu *Officina ferraria...* Tego rodzaju opracowania odczuwało się brak. Przeznaczona dla szerokich kręgów czytelnicy, napisana przystępnie i rzeczowo książeczka odznacza się staranną edycją. Wydrukowana na dobrym papierze, o dobrej szacie graficznej znajdzie z pewnością wielu odbiorców. Nakład pozycji jest niewielki, wynosi bowiem tylko 2000 egz. Treść jest starannie opracowana i interesująca. Przemawia do każdego czytelnika. Składa się z kilku

krótkich rozdziałów: *Wstęp; Dzieje odkrycia i rozpowszechnienia poematu; Kilka słów o ważniejszych poematach hutniczych; Autor poematu; Treść poematu; Refleksje nad poematem*. Uzupełnia książeczkę informacja bibliograficzna dla czytelników, interesujących się historią polskiego hutnictwa żelaznego. Tekst „okraszają” ilustracje, będące reprodukcjami zarówno z samego dziełka Roździeńskiego, jak i Agricoli (*De re metallica*) czy Biringuccia (*De la pirotechnia*). Wspomniane jest amerykańskie wydanie poematu Roździeńskiego z 1976 r. i reprodukowana obwoluta tegoż wydania.

Ponieważ całość pisana jest żywo i zajmująco, zainteresuje wielu czytelników. Spełni dobrą rolę popularyzacyjną. Z radością należy powitać ukazanie się pozycji.

Henryk Jost
(Zakopane)

Politechnika Gdańska. Wydział Mechaniczny. XL-lecie Politechniki Gdańskiej
Gdańsk 1985 r. Wydawnictwo Politechniki Gdańskiej 177 ss+20 ilustr.

Wydana w nakładzie 300 egzemplarzy, powielana książeczka poświęcona jest powstaniu i dziejom Wydziału Mechanicznego Politechniki Gdańskiej. Ukazała się w 40-lecie powołania do życia tej uczelni. Składa się z dwóch części. Część I, nosząca tytuł *Pionierzy Wydziału Mechanicznego*, poświęcona jest profesorom, organizatorom i społecznikom, którzy bezpośrednio po wojnie tworzyli i organizowali w Gdańsku Wydział Mechaniczny Politechniki; część II jest zarysem historii Wydziału Budowy Maszyn uczelni.

Część I — oprócz krótkiego wstępu Wacława Dziewulskiego i wspomnień znakomitego twórcy turbin parowych prof. Roberta Szewalskiego, noszących tytuł: *Przybyłem do Gdańska* — obejmuje szkice sylwetek poszczególnych uczonych, profesorów: Maksymiliana Tytusa Hubera, Michała Broszki, Roberta Szewalskiego, Mieczysława Dębickiego, Adolfa Polaka, Stanisława Łukasiewicza, Karola Taylora, Władysława Floriańskiego, Antoniego Kozłowskiego, Edwarda Tadeusza Geislera, Mariana Sienkowskiego — pióra różnych osób, związanych w pewien sposób z tymi uczonymi. Kończy tę część artykuł Wacława Dziewulskiego pt. *O profesorze Huberze — inaczej*, omawiający działalność tego wielkiego uczonego w Kasie Mianowskiego w szczególnie trudnych warunkach okupacyjnych, gdy tuż przed wybuchem wojny prezes Komitetu Kasy — prof. Karol Lutostański — zmarł, a jego obowiązki przejął prof. Huber.

Część II opracował Witold Piotrowski. Wydział Budowy Maszyn Politechniki powstał w 1956 r. wskutek zarządzenia Ministra Szkolnictwa Wyższego, mocą którego Wydział Mechaniczny został podzielony na dwa wydziały: Wydział Maszynowy oraz Wydział Technologii Maszyn. W części tej zamieszczono wykaz dziekanów Wydziału Mechanicznego, dziekanów i prodziekanów Wydziału Maszynowego (obecnie Wydział Budowy Maszyn), wykaz katedr i ich kierowników w poszczególnych okresach oraz obecny układ organizacyjny z uwzględnieniem Oddziału w Elblągu (ZAMECH — Zakłady Mechaniczne). Załączone tabele przedstawiają liczbę studentów z rozbiem na studia dzienne magisterskie i wieczorowe obu stopni (magisterskie i inżynierskie). Ukazana jest kadra Wydziału i dołączony alfabetyczny wykaz pracowników naukowo-dydaktycznych tej placówki, pełniących funkcje organizacyjne i kierownicze w przeszłości i obecnie. Całość kończy wykaz skryptów i podręczników, opracowanych przez pracowników Wydziału oraz wykaz doktoratów i habilitacji. Podano również liczbę studentów i absolwentów Wydziału.